

MUISTIO

HOIVAN TYÖRYHMÄ

Aika: 5.11.2020 klo 14.00 – 15.45

Paikka: Kunnanvirasto, valtuustosali

Läsnä: Vaarala Taru, Ruokajärvi Tuovi, Marjamaa Anri, Salo Milla, Helske Anne, Kaikkonen-Tiensuu Helena, Nikkinen Marja, Niva Marjut, Vanhanen Merja, Ylläsjärvi Ulla puheenjohtaja, Seppälä Tellervo sihteeri

Kannisto Petra kunnan tiedottaja

Poissa: Jaako Seija, Niva Hanna, Miettinen Arto

Anri Marjamaa avasi kokouksen kiittäen edellisen kerran työryhmän työskentelystä ja johdatteli tämän päivän aiheeseen.

Työskentelimme osa ryhmissä, osa itsekseen pohtimalla kysymystä: Mitä Sinulla on mielessä liittyen Kolarin kunnan tuottamiin tai rahoittamiin hoivapalveluihin? Jokainen tuotettu lause kirjoitettiin omalle A4:lle.

Työryhmän tuotos oli seuraava:

- muutosvastarintaa on. Viestintä, virallinen ja epävirallinen, on tärkeää ja sitä pitää tehdä ”yli tarpeen”
- alko/mtt kuntoutujien osastojaksot tärkeitä
- toimintaa tarvitsevat kaiken ikäiset
- vanhana toivoisin saavani helposti ja läheltä avun
- Ruuttikoti pieni ja turvallinen yksikkö
- kaikki konstit asiakkaan turvalliseen asumiseen, esim. nykyteknologia
- kotona tai lähiympäristössä on mahdollisuus asua
- perhehoidon hyödyntämistä asukkaiden tarpeisiin näen tärkeänä lisänä hoivaan
- väheneekö vai lisääntykö työntekijän/asiakas käytössä oleva aika? Miten tiimityö vaikuttaa
- yöhoito/yöpäivystys Kotikonnussa, tk (vo:lla) ja Tannassa koettu hyväksi
- hoivapalvelut tuotetaan yksilöllisesti
- jos omaiseni toimintakyky laskee toivon saavani apua ja että en jää yksin
- miten hoivakustannuksia voi hillitä niin ettei laatu laske?
- verotulot eivät riitä nykyisen kasvavan hoivan tarpeen rahoittajaksi, seuraa palvelujen leikkausuhka
- asumisolot vaikuttavat hyvinvointiin
- näen, että kolarilaisesta hoivan tiimistä tulee menestystekijä kunnan hoivapalveluja tarvitseville
- asiakaslähtöisyyden pitää olla kaiken kulmakivi
- jos en pärjää kotona, saan yhteisöllisen asuinympäristön
- kehitetään hyvät ja selkeät mittarit, joilla voidaan mitata palvelun samanarvoisuus ja esim. laatu
- viriketoimintaa kyltiin
- kaikille hoivan tarvisijoille pitää tarjota mahdollisuus samanarvoiseen palveluun
- vuorottelupaikat ovat tärkeitä omaishoitajille

- rohkaiseminen vanhuspalveluyrittäjyyteen
- kiertäväpäivätoiminta osaksi hoiva kokonaisuutta
- mihin jatkossa akuuttipotilaat? (sydänpotilaat, hengenahdistuspotilaat, trauma, kriisi tms) nyt potilaat tulevat/tuodaan terveyskeskukseen
- perittävät asiakasmaksut ovat kohtuulliset
- tukipalveluiden helppo saatavuus esim. apteekki
- voisivatko perhehoitokodit tuottaa päiväpalveluita muille kuin senioreille (itse maksaisivat)
- kuka tyydyttää sosiaaliset tarpeet? missä?
  - kylät, hankkeet, yhdistykset, perhehoito?
  - surutyö palvelutalon vuoksi
- mistä hoivan palveluista on tehty vaikuttavuusanalyysiä – tarvitsemme tietoa siitä
- palvelukoti Tanna on tärkeä yksikkö muistisairaille. Tannaan on jatkuva jono. (täynnä...)
- jatkuva muutos terveyspalveluissa stressaa asiakkaita/henkilökuntaa
- Onnela kiva/pieni yksikkö vanhuksille
- perhekodit pääasiassa hyväkuntoisille
- asiakastyytyväisyys on nyt tosi hyvä (tuntuma). Miten vielä parannetaan? Kotihoito saattaa huonontaa tyytyväisyyttä.
- yöhoidon saavuttamattomuus järvikylissä
- omaishoitajien vapaiden räätälöiminen tarpeen mukaan yksilöllisesti
- ammattilaisten yhteistyö mahdollistaa joustavan hoidon asukkaille
- mitä maksaa Kolarissa eri yksiköiden vuorokausihinta kunnalle
- hyödynnetään teknologiaa palveluiden osana
- hoito- ja hoiva annetaan oikeaan aikaan oikeassa paikassa
- buurtzorg vähentää päällekkäistä työtä jos mukana monenlaista ammattiosaamista
- buurtzorg mahdollistaa kylien aktivoitumisen, elinvoiman, työpaikat. Miten yksityinen ja julkinen pelaavat yhteen?
- hoivapalvelut asiakaslähtöisesti
- erityyppisen asumismahdollisuuksien tarjoaminen -erityisryhmät
- kotisairaaloiminta osaksi hoito- ja hoivapalvelua
- toivon, että perhehoito toteutuu
- vuodeosastolla on koettu tarpeelliseksi, hyväksi. Huoli säilyykö vuodeosasto?
- haluan vanhana itse päättää missä asun
- haluan, että minua tuetaan pitämään toimintakykyä yllä mahdollisimman pitkään
- Kolarin buurtzorgia pitäisi kokeilla jo vuonna 2021
- millaiset ovat Pappilantien asuntojen mahdollisuudet, tarvitseeko Taina Airaksisen tulla keskustelemaan työryhmään
- hoivapalvelut tuotetaan tai saadaan elämän loppuun samasta paikasta
- asumiseen liittyvät kustannukset
- perhekodissa ei saa olla yöllä hoidon tarvetta (esim. apua wc-käynneille)
- kiertävä yöhoitaja on ylityöllistetty (yksin ja alue laaja)
- kaikessa hoivatyössä ja suunnittelussa tulisi nähdä enemmän mahdollisuuksia kuin rajoituksia
- kuinka paljon lopulta Palvelutalolla ulkopuolinen väki kokoontunut, vaikka houkuteltukin esim. tansseihin
- kansalaisopisto voisi järjestää kylissä ”porinaryhmiä” hoiva keskittyy hoivaan ja ohjaa ryhmiin

- hyvinvointipalvelut keskitetty kirkonkylälle, järvikylät?
- voisin asua tarvittaessa perhekodissa elämän loppuun asti
- tasavertaisuus asumispaikasta riippumatta
- terveyskeskus säilyy sairaanhoidollisena turvana. ”Akuutti yksikkö”
- kiinteistöjen kartoittaminen hoivapalveluita varten, myös yksityisiltä
- Palvelutalo monitoimitaloksi. Hyvinvointipalvelut saman katon alle. Virketoiminta.
- kunnan autojen vähäisyys/toimivuus stressaa

Tuotokset (74 kpl) laitettiin lattialle ja istuimme ryhmänä piiriin tuotosten ympärille keskustelemaan. Samalla Ulla kertoi, että on tehty väliraportti Hoivan työryhmätyöskentelystä. Se on jaettu sähköpostilla ja on tämän muistion liitteenä. Jokainen luki jonkin aikaa tuotoksia ja sitten yhdessä mietittiin asiakokonaisuuksia, joita tuotoksista tuli mieleen. Niitä oli sosiaalisen toiminnan tärkeys, perhekodin merkittävyys ja teknologian tuomat mahdollisuudet. Lopuksi peukutettiin tuotosta, jossa luki, että ”kaikessa hoivatyössä ja suunnittelussa tulisi nähdä enemmän mahdollisuuksia kuin rajoituksia”.

Päätimme myös kerätä Facebookin ja muista yhteydenotoista nousseita asioita:

- laaja kunta, palvelut kuten myös päivätoiminta kyliin, pienet yksiköt kyliin, yksin asumisen tukeminen, yksityisten palvelujen mahdollisuus
- työläintä asiakkaiden saaminen paikalle, monilla ei ajokorttia. Viriketoimintaa kaikille. Ei vain hoivan palveluja saaville. Kansalaisopisto?, yhdistykset? Kuljetusvaihtoehdot, palvelulinja?
- jalkautuminen kylille. Buurtzorg myös syrjäkylille
- osaton jalkauttaminen kotisairaala-tiimeihin on hyvä lähtökohta. Osaston säilyminen vaikka pienempänä ympärivuorokautista seurantaa ja saattohoitoa varten, antibiootit.
- onnistuuko ammattiryhmien välinen työnjako ja yhteistyö pitkillä välimatkoilla. Työautot? Soteuudistus?
- perhehoidon mahdollisuudet
- miten työnkuvat muuttuvat Buurtzorgissa, miten kolarilainen Buurtzorg eroaa muista, palvelumuotoilun käyttö kehittämistyössä, pilotoidaanko Buurtzorgia?

Kuudes kokous on torstaina 12.11.2020 klo 14–16 on valtuustosalissa.

Muistion laati Tellervo Seppälä

Muistion jatkeena Hoivan työryhmän väliraportti

Hoivan työryhmän väliraportti 5.11.2020

Lähtökohdat

Kunnanhallitus perusti 1.9.2020 laaja-alaisen työryhmän laatimaan ehdotuksen koko hoivan kokonaisuuden uudistamiseksi. Työryhmän puheenjohtajaksi asetetaan johtava lääkäri, vs perusturvajohtaja Ulla Ylläsjärvi.

Uudistamisen tavoitteena on asiakaskokemuksen paraneminen, henkilöstökokemuksen paraneminen, tuottavuuden lisääminen sekä laadun ja vaikuttavuuden paraneminen. Kaikkien neljän tavoitteen olisi toteuduttava kaikissa suunnitelluissa muutoksissa ainakin keskipitkällä tähtäimellä.

Työryhmän työskentelyaika on vuoden 2020 loppuun.

Työryhmään kutsuttiin valtuustoryhmien edustus, hoivan yksiköiden esimiehet, luottamusmiesedustus, henkilöstön edustajat (3 hlöä), vanhus- ja vammaisneuvoston pj, palveluvastaava (1 hlö), palveluiden käyttäjän edustus, perusturvajohtaja ja johtava lääkäri.

Ratkaistavana ongelmana tiivistetysti on kasvava hoivan tarve ja kiristynvä talous. Hoivan nykyinen rakenne ja toimintamalli on syntynyt yksittäisinä ratkaisuin kulloiseenkin tarpeeseen, mutta kokonaisuutta ei ole mietitty riittävästi.

Ryhmän työskentely

Työryhmä on kokoontunut neljästi.

Ensimmäinen kerta oli skenaariotyöskentelyä.

1. Onko todennäköistä, että Kolarin väkiluku ei kasva, väki vanhenee, palveluntarve lisääntyy menot lisääntyvät, tulot vähenevät, elinkeinorakenne "kapenee"
  - konsensus oli, että tämä skenaario on todennäköinen, joskaan elinkeinorakenteen kapenemista eivät kaikki allekirjoittaneet perustellen sitä matkailuelinkeinon potentiaalilla
2. Miten meidän käy tämän skenaarion mukaan
  - lyhyt tiivistys on, että ei kovin hyvin. Joudutaan ikäviin rajoituksiin ja leikkauksiin

Toinen ja kolmas kerta keskittyivät analysoimaan itseohjautuvan moniammatillisen tiimin mahdollisuuksia, etuja ja haittoja.

- erittäin onnistunut malli on hollantilainen hoivapalveluyritys (voittoa tavoittelematon), jonka perustana ovat 12 hengen tiimit. Tavoitteena on erinomainen laatu ja asiakastyytyväisyys.
  - o buurt = naapuri, zorg = hoito, hoiva
  - o Perustettu 2006
  - o > 10.000 työntekijää (Hollannissa)
  - o erittäin kevyt rakenne: 45 henkeä hallinnossa, 15 valmentajaa tukee tiimejä
  - o Laajentunut 24 maahan (franchising)
- työryhmä on hahmotellut Kolarin omaa mallia itseohjautuvista tiimeistä avopalveluihin. Perusajatus on, että tiimillä olisi määritelty asiakasmäärä, jonka palveluiden tuottamisessa tiimi itse harkitsee viisaita tapoja siten, että asiakas on tyytyväinen ja kustannukset ovat kohtuulliset.
- tavoitteena on myös työntekijän vaikutusmahdollisuuksien ja vastuun tasapainon hienosäätö siten, että molemmat kasvavat, mikä lisää työn mielekkyyttä, kunhan työkuorma on hallittavissa
- itseohjautuvuus vähentää byrokratiaa, mutta tarvitsee tuekseen mittareita, arviointia, tukea ja tiimien välistä ohjautumista
- tarkkaa kuvaa tiimimallista ei vielä ole, mutta se voisi olla tie, jolla avopalvelut pärjäisivät nykyistä vaativamman palvelutarpeen asiakkaiden tuessa

Neljäs kerta tuotti kuvan kaikista tunnistetuista tekijöistä, jotka Kolarin hoivaan ja sen tulevaisuuden tarpeisiin liittyvät.

- erilaisten huomioitavien asioiden määrä on erittäin suuri. Niistä suuri osa on tällä hetkellä ratkaistuna jollakin tavalla, mutta nykyisen palvelumallin logiikka ei selvästikään vastaa kaikkiin tärkeisiin kysymyksiin

Jatkotyöskentely keskittyy tunnistamaan taloudelliset reunaehdot (kunnan taloussuunnitelma), ja niiden perusteella luomaan kuvaa siitä miten itseohjautuvien tiimien mallilla voitaisiin ratkaista neljännessä seminaarissa ja aikaisemmin tunnistetut tarpeet ja haasteet.

Työskentelyn malli on, että työryhmä toimii välillä aivoriihenä ja ideasaamona, jonka jälkeen virkamiehet valmistelevat alustavia ehdotuksia, joita työryhmä analysoi. Työtapa on osittain itseohjautuva, koska valmista mallia ei kenelläkään voi olla. Työtapa on osittain tietotekniikassa käytetty scrum, jossa askel kerrallaan edetään kohti isoa vaikeasti hahmotettavaa kokonaisuutta.

Aikaansaannokset

Varsinaisia aikaansaannoksia ei vielä ole, koska työryhmä on keskittynyt perusasioihin, kuten todennäköisimpiin tulevaisuuden näkymiin ja moderneihin työn ohjaamisen ja tekemisen keinoihin. Jokseenkin selkeää on, että nykyinen usean hoivayksikön palvelurakenne ei ole taloudellisesti kestävä, eikä autoritatiivinen esimiesohjaus ole optimaalinen työn tuottavuuden, laadun ja työtyytyväisyyden kannalta.

Mitään muutoksia nykyiseen malliin, asiakkaiden saamaan palveluun tai henkilöstön asemaan ei ole vielä tiedossa eikä valmisteilla, joten kaikkien tahojen toivotaan olevan levollisella mielellä. Ryhmä ei suunnittele yksittäisiä asioita tai muutoksia, vaan valmistelee kokonaiskuvaavaa Kolarin hoivan tulevaisuuden rakenteesta ja toimintamallista. Päätökset siitä tekee Kunnanvaltuusto vuoden 2021 puolella, jolloin voi tapahtua käytännön muutoksia jollain aikavälillä.

Seuraavat askeleet

Jatkotyöskentely keskittyy tunnistamaan taloudelliset reunaehdot (kunnan taloussuunnitelma), ja niiden perusteella luomaan kuvaa siitä miten itseohjautuvien tiimien mallilla voitaisiin ratkaista neljännessä seminaarissa ja aikaisemmin tunnistetut tarpeet ja haasteet.

Odotettu lopputulos on kunnanhallituksen toimeksiannon mukaisesti, että vuoden 2020 loppuun mennessä työryhmä tuottaa ehdotuksen Kolarin uudistetusta hoivan mallista kunnanvaltuustolle.

Osallisuus, tiedotus ja viestintä

Hoivan työryhmän työskentelyn aloittamisesta on tiedotettu kuntalaisia nettisivuilla, kunnan facebook- ja instagram-kanavissa. Facebookiin on luotu kaikille avoin Hoivan tulevaisuus -ryhmä, jossa on tällä hetkellä noin 150 jäsentä. Jäsenet voivat kommentoida ja avata keskusteluja. Ryhmässä tiedotetaan hoivan työryhmän toiminnasta ja osallistetaan kuntalaisia keskusteluun. Spontaania keskustelua aiheesta on syntynyt.

Kaikki hoivan työryhmän muistiot ja materiaali on kaikkien saatavilla kunnan internet-sivuilla, johon ohjataan myös facebookista.

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/hoiva2020>

Internet: <https://www.kolari.fi/fi/ajankohtaista/maakuntauudistus.html>

Jakelu:

- kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja perusturvalautakunta

- henkilöstö
- kunnan tiedotuksen kautta kaikki kuntalaiset